

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss om betänkandet motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)

Er beteckning: Fö2024/01550

Sammanfattning

Utredningen är över lag väl genomförd och de resulterande lagstiftningarna välkomnas av Länsstyrelsen i Gotlands län. Ökad motståndskraft hos samhällsviktiga aktörer är inte minst viktigt på Gotland med sitt geografiskt utsatta läge. Detta gäller både utifrån att Gotland är ytterst beroende av befintlig infrastruktur och resurser, då vi i läge av höjd beredskap riskerar att ha begränsat stöd från våra grannkommuner samt det skärpta säkerhetsläget, och därigenom ser stora behov av motståndskraft i samhället.

Länsstyrelsen i Gotlands län har dock identifierat några punkter som vi anser behöver ses över så att den nya lagstiftningen uppfyller sin fulla potential och samtliga aktörer har möjlighet att göra det arbete som behöver utföras.

Sammanfattningsvis har Länsstyrelsen i Gotlands län följande synpunkter:

1. Finansieringsmodellen behöver ses över för att möjliggöra nödvändiga åtgärder för offentliga kritiska verksamhetsutövare
2. Tillsynen över länsstyrelserna behöver ses över
3. Oklarheter om länsstyrelser omfattas av den nya lagstiftningen behöver tydliggöras
4. Ytterligare anpassning av säkerhetsskyddslagen skulle öppna för mer enhetlig tillsyn

Finansiering

Under avsnittet **2.1.7 Konsekvensanalys** i uppdraget står det att "*Kostnadsökningar för det allmänna ska utredningen föreslå finansiering för*". Svaret på detta uppdrag kom under **15.5.6**

Ekonomiska konsekvenser för offentliga kritiska

verksamhetsutövare där utredningen först hänvisade till finansieringsprincipen, som innebär att "*inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner och regioner*" för att sedan föreslå att de ekonomiska konsekvenserna kan finansieras via 2:4-anslag samt inom befintlig budgetram då de inte bedöms vara omfattande.

Länsstyrelsen i Gotlands län ser oroligt på kostnaderna som krävs för att höja motståndskraften i samhällsviktig infrastruktur och anser inte att befintliga 2:4-anslag i kombination med befintliga budgetramar räcker för att säkra detta. Bland annat utifrån att ett stort antal kommuner och regioner, däribland Gotland, har ekonomiska utmaningar och att befintliga budgetramar därmed inte tillåter några större investeringar. Dessutom kan det anses tillkomma en, ej försumbar, administrativ börda för aktörer gällande riskanalys, befattningsanalys, bakgrundskontroller, uppföljning och rapportering som också skall finansieras.

Förslag: En statlig fond där offentliga kritiska verksamhetsutövare kan ansöka om medel för att säkra sina samhällsviktiga tjänster där annan finansiering, exempelvis genom 2:4-medel, inte är tillräcklig.

Otydlighet kring länsstyrelsernas roll

Enligt betänkandet skulle länsstyrelserna utöva tillsyn på varandra, vilket ställer till det då det länsstyrelsegemensamma arbetet sträcker sig förbi den gemensamma IT-driften som nämndes i samtliga svar från länsstyrelser på NIS2-remissen (SOU 2024:18).

Dessutom blir det problematiskt om tillsynsmyndigheterna i alla utom en sektor kan anta ett nationellt perspektiv vid riskhantering, men sektorn offentlig förvaltning skall vara uppdelade på fyra geografiska områden vid riskanalys och tillsyn.

Förslag: En analys behöver genomföras kring hur detta kan medverka till att tillsyn och riskanalys sker på olika sätt beroende på arbetssätt på respektive länsstyrelse.

Oklarheter om länsstyrelser omfattas

Det kan övervägas om de länsstyrelser som har ett långt gånget beredskapsarbete skulle undantas då de bedriver "... till övervägande del bedriver brottsbekämpning eller säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585)" i enlighet med **förslag till lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare 1 kap. 8§**.

Förslag: En tydligare definition av sektorn offentlig administration för att tydliggöra vilka aktörer som omfattas av lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare behöver tas fram.

Ytterligare justeringar för enhetlig tillsyn

Förslaget till lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare är väl utformat för att fylla avsedd effekt. Dock ser Länsstyrelsen i Gotlands län det som olyckligt att verksamhet som omfattas, helt eller till största del, av säkerhetsskyddslagen skall undantas från den nya lagstiftningen.

Länsstyrelsen anser att det riskerar att göra lagstiftningen trubbig och öppna upp för olyckliga tolkningar om verksamheter omfattas av lagstiftningen eller ej.

Förslag: Inför mer omfattande revideringar av säkerhetsskyddslagen så att tillsyner från exempelvis Säkerhetspolisen även omfattar områden som för övriga aktörer omfattas av lag om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Charlotte Petri Gornitzka med informationssäkerhetssamordnare Olof Nysten som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Jesper Andersson (tf Länsråd) medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.